

Twoje prawa w walce z rakiem

**Praktyczny
poradnik**
dla pacjentów
onkologicznych

Wstęp

– Twoje prawa w trudnym czasie

Rozpoznanie choroby nowotworowej to jedno z najtrudniejszych doświadczeń w życiu. Wraz z nią pojawiają się nie tylko pytania o zdrowie, ale także lęk, niepewność i potrzeba odnalezienia się w nowej rzeczywistości. W tym trudnym i wymagającym czasie wiedza o Twoich prawach jako pacjenta staje się nieocenionym wsparciem. Pozwala nie tylko lepiej zrozumieć, czego możesz oczekiwać od systemu opieki zdrowotnej, ale także daje poczucie kontroli i pewności, że Twoje potrzeby są ważne.

Znajomość praw pacjenta to coś więcej niż teoretyczna wiedza – to praktyczne narzędzie, które umożliwia Ci aktywne uczestnictwo w procesie leczenia. Dzięki niemu możesz zadbać o wysoką jakość opieki, szacunek dla Twoich indywidualnych potrzeb oraz zapewnienie, że Twój głos będzie słyszany. Masz prawo do tego, by decyzje dotyczące Twojego zdrowia były podejmowane wspólnie z Tobą, z uwzględnieniem Twojego dobra i komfortu.

Lekarze onkolodzy i zespoły medyczne są otwarci na dialog i gotowi do pomocy. Budowanie otwartej komunikacji z lekarzem prowadzącym oraz opiekującym się Tobą zespołem jest kluczowe, ponieważ pozwala lepiej zrozumieć przebieg leczenia, rozwiązać wątpliwości i dostosować terapię do Twoich oczekiwań. Warto pytać, dzielić się swoimi obawami i mówić o tym, co dla Ciebie ważne – to wzmacnia zaufanie i sprawia, że czujesz się partnerem w procesie leczenia. Taka współpraca nie tylko ułatwia codzienne zmagania z chorobą, ale może także pozytywnie wpłynąć na efekty terapii.

Liczne dowody naukowe wskazują, że aktywny udział pacjentów w podejmowaniu decyzji klinicznych poprawia nie tylko ich samopoczucie, ale także obiektywne wyniki leczenia

– **prof. Jacek Jassem**,
lekarz onkolog, prezes Polskiej Ligi
Walki z Rakiem, współautor Europejskiego
Kodeksu Opieki Onkologicznej

Ten poradnik w jasny i przystępny sposób przybliży Ci Twoje prawa jako pacjenta onkologicznego na każdym etapie Twojej choroby – od rozpoznania, przez leczenie, aż po rehabilitację i powrót do codziennego życia. Znajdziesz w nim przykłady pytań, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu, aby lepiej zrozumieć swoją sytuację, dostępne możliwości leczenia oraz formy wsparcia. Chcemy, abyś czuł się pewniej i miał praktyczne narzędzia do aktywnego zarządzania swoim zdrowiem.

Wiedza o Twoich prawach to pierwszy krok do tego, byś czuł się bezpieczniej i bardziej świadomie uczestniczył w procesie leczenia. Zachęcamy Cię do zadawania pytań, rozmowy z zespołem medycznym i korzystania z dostępnych możliwości. Twoje zdrowie i dobre samopoczucie są priorytetem, a ten poradnik ma Ci w tym pomóc.

Dlaczego warto znać swoje prawa?

Umożliwiają aktywny udział w procesie leczenia i świadome podejmowanie decyzji.

Dają pewność, że otrzymujesz opiekę zgodną z najwyższymi standardami.

Pomagają zadbać o Twoje potrzeby – medyczne, emocjonalne i społeczne.

Wskazówka:

Warto wydrukować ten poradnik i mieć go pod ręką podczas wizyt lekarskich. Zawarte w nim pytania zostały sformułowane tak, by ułatwić Ci rozmowy z zespołem medycznym i pomóc w uzyskaniu kluczowych informacji. Notowanie udzielonych Ci odpowiedzi – w poradniku lub osobnym notesie – pozwoli Ci lepiej orientować się w Twojej sytuacji i podejmować świadome decyzje.

Twoje prawa i kluczowe pytania

Poniżej przedstawiamy 10 praw pacjenta onkologicznego zawartych w Europejskim Kodeksie Opieki Onkologicznej wraz z trzema kluczowymi pytaniami do każdego z nich. Możesz je zadać Twojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu.

1. Masz prawo do akceptowalnej finansowo i optymalnej opieki onkologicznej, w tym także prawo do drugiej opinii lekarskiej

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

Czy otrzymam najlepszą dostępną opiekę, porównywalną z innymi wysokiej jakości świadczeniami onkologicznymi i dobrymi praktykami klinicznymi w Polsce i Europie?

Czy wyniki leczenia w moim ośrodku onkologicznym są równie dobre jak w innych ośrodkach w Polsce i Europie?

Czy mam prawo poprosić o drugą opinię lekarską?

2. Masz prawo do uzyskania informacji o chorobie i leczeniu od swojego zespołu medycznego oraz z innych wiarygodnych źródeł

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

Czy mogę decydować o tym, ile otrzymam informacji na temat diagnostyki i leczenia — w tym korzyści i zagrożeń — oraz postępowania w mojej chorobie?

Czy mogę przyprowadzić krewnego lub przyjaciela na konsultację?

Czy otrzymam pisemne informacje na temat mojej choroby i dane kontaktowe odpowiednich organizacji pacjentów?

3. Masz prawo do informacji o jakości i bezpieczeństwie leczenia, poziomie wiedzy specjalistycznej i wynikach osiągniętych w danym nowotworze w Twoim ośrodku

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

Czy moją diagnostykę i leczenie będzie prowadził zespół pracowników ochrony zdrowia posiadający niezbędną wiedzę specjalistyczną?

Czy zespół ten specjalizuje się w nowotworze, który u mnie rozpoznano?

Czy opiekujący się mną zespół prowadzi rejestr wyników klinicznych i czy mogę go zobaczyć?

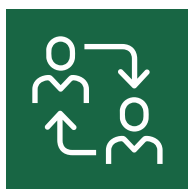
4. Masz prawo do świadczeń wykonywanych przez wyspecjalizowany, wielospecjalistyczny zespół

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

Czy moja opieka jest omawiana przez wielodyscyplinarny zespół?

Czy moje stanowisko i preferencje są wyraźnie przekazywane temu zespołowi?

Czy mój ośrodek należy do sieci onkologicznej?

5. Masz prawo uczestniczyć we wspólnym podejmowaniu decyzji z zespołem opieki zdrowotnej

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

Czy mogę omówić z moim lekarzem sposób podejmowania decyzji dotyczących mojej opieki?

Czy mogę współdecydować o zastosowanych u mnie metodach opieki?

Czy sposób świadczenia opieki onkologicznej w moim ośrodku wzmacnia moją pozycję?

6. Masz prawo do informacji o toczących się badaniach klinicznych

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

Czy mój ośrodek prowadzi badania kliniczne i wdraża innowacje?

Czy istnieje badanie kliniczne, w którym mogę wziąć udział?

Czy mogę się udać do innego ośrodka, jeśli chcę wziąć udział w badaniu?

7. Masz prawo omówić swoje priorytety i preferencje, aby osiągnąć najlepszą jakość życia

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

W jaki sposób będę mógł utrzymać optymalną jakość życia?

Czy jakość życia pacjentów jest oceniana w mojej jednostce?

Czy moja jednostka uwzględnia problemy emocjonalne, społeczne lub finansowe pacjentów?

8. Masz prawo do otrzymania optymalnej opieki wspomagającej i paliatywnej

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

Czy w razie potrzeby otrzymam opiekę wspomagającą lub paliatywną?

Czy w razie potrzeby uzyskam skierowanie do ośrodka opieki paliatywnej?

Czy opieka paliatywna świadczona jest także w domu?

9. Masz prawo do planu wychodzenia z choroby i rehabilitacji

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

Czy opieka pomoże mi sprostać wyzwaniom po zakończeniu leczenia?

Czy otrzymam plan opieki jako ozdrowieniec?

Jak mogę uzyskać dostęp do pomocy wspierającej i rehabilitacyjnej?

10. Masz prawo do reintegracji społecznej oraz ochrony przed stygmatyzacją i dyskryminacją

Trzy kluczowe pytania, które możesz zadać swojemu lekarzowi lub zespołowi medycznemu:

Czy mogę się spodziewać trudności w powrocie do życia społecznego i zawodowego?

Do kogo mogę się zwrócić o pomoc, jeśli doświadczę takich problemów?

Gdzie mogę uzyskać pomoc prawną w sprawach zatrudnienia i rodzinnych?

Praktyczne wskazówki dla Ciebie

Oto kilka praktycznych porad, które pomogą Ci w pełni wykorzystać ten poradnik i aktywnie uczestniczyć w procesie leczenia:

1. Przygotuj się do wizyty u lekarza

Przed konsultacją zapisz pytania, które chcesz zadać i weź ze sobą notatnik lub ten poradnik. Możesz poprosić bliską osobę, by towarzyszyła Ci podczas wizyty i pomogła zanotować ważne informacje.

2. Nie bój się pytać

Jeśli coś jest dla Ciebie niejasne, poproś o wyjaśnienie. Masz prawo do pełnego zrozumienia swojej choroby i planu leczenia.

3. Szukaj wsparcia u organizacji pacjenckich

Organizacje pacjentów, takie jak te zrzeszone w Onko-Koalicji, oferują wsparcie emocjonalne, informacyjne i praktyczne. Skontaktuj się z nimi.

4. Dbaj o swoje samopoczucie

Leczenie onkologiczne to wyzwanie nie tylko dla ciała, ale i psychiki. Rozważ skorzystanie z pomocy psychologa lub psychoonkologa, który pomoże Ci radzić sobie z emocjami.

5. Dokumentuj swoją drogę

Prowadź dziennik, w którym zapisuj nie tylko odpowiedzi lekarzy, ale także swoje samopoczucie, pytania czy obserwacje. To pomoże Ci śledzić postępy i wracać do ważnych informacji.

6. Korzystaj z prawa do drugiej opinii

Jeśli masz wątpliwości co do rozpoznania lub planu leczenia, nie wahaj się poprosić o konsultację u innego specjalisty. To Twoje prawo i ważny element dbania o swoje zdrowie.

Pamiętaj, że jesteś aktywnym uczestnikiem swojego leczenia. Twoje pytania, potrzeby i opinie mają znaczenie, a wiedza o prawach pozwoli Ci skutecznie o nie zadbać.

Poradnik został opracowany na podstawie Europejskiego Kodeksu Opieki Onkologicznej (EKO), dokumentu stworzonego przez międzynarodowy zespół ekspertów, organizacje pacjentów oraz Komisję Europejską. Kodeks definiuje 10 kluczowych praw pacjenta onkologicznego, określając, czego powinni oni oczekiwać od systemu opieki zdrowotnej w odniesieniu do wyników leczenia i jakości życia na każdym etapie choroby. Promuje model opieki skupiony na pacjencie, którego celem jest poprawa jakości leczenia oraz zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości usług medycznych w całej Europie.

Z inicjatywy Polskiej Ligi Walki z Rakiem oraz Ogólnopolskiej Federacji Onkologicznej powstała Onko-Koalicja dla 10 Twoich Praw, której celem jest poprawa rozpoznawania i leczenia chorób nowotworowych w Polsce poprzez wdrożenie zapisów Europejskiego Kodeksu Opieki Onkologicznej (EKO) do polskiego systemu opieki zdrowotnej. Honorowy patronat nad projektem objął Rzecznik Praw Pacjenta, a inicjatywa cieszy się poparciem największych onkologicznych towarzystw naukowych w Polsce oraz organizacji pacjentów. Więcej informacji o Onko-Koalicji dla 10 Twoich Praw i działaniach podejmowanych na rzecz wdrożenia EKO do polskiego systemu opieki zdrowotnej znajdziesz na stronie www.onko-koalicja.pl.

ONKO-KOALICJA dla 10 Twoich praw

Inicjatorzy

Patronat honorowy

Rzecznik Praw Pacjenta

Partnerzy

